अपंग सर्व्हेक्षण अनुभव

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– मनिशा बेतवार

महाराष्ट्र राज्य ग्रामिण जिवनोती अभियान जि. प. यवतमाळ अंतर्गत दि. 26 मे

2014 पासुन 35 गावतील बचत गट सदस्याच्या माध्यमातुन प्राथमिक अपंग व्यक्तीची यादी तयार करण्यात आली होती. सदर यादी मधील अपंग व्यक्तीचे सविस्तर सर्व्हेक्षण करण्याकरीता दि. 26 मे 2014 पासुन सुरूवात केली. या दरम्यान अपंग सदस्याच्या कुटुंबातील व्यक्ती सोबत आलेला अनुभव

- अपंग व्यक्तीची संपुर्ण माहिती देण्यास कुटूब सदस्य तयार होत नव्हते.
- सामान्य व्यक्ती सारखी अपंग व्यक्तीला वागणुक देत नाही.
- अपंग व्यक्तीला आहार व आरोग्य सुविधा नियमित मिळत नाही.
- अपंग व्यक्तीला मिळालेली योजनेची माहिती खरी देत नव्हते.
- उत्पनाचे स्त्रोत व उत्पन्नाची माहिती खोटी देत होते.
- मतीमंद व्यक्तीची माहिती देण्यास तयार होत नव्हते.
- मुली व महिला अपंग असेल तर कुटुंब माहिती देत नव्हते.

अडचणी

- सत्य माहिती काढुण घेण्याकरीता त्रास झाला.
- मतीमंद व्यक्ती विशयी माहिती विचारण्यास अडचण
- काहीतरी मिळत असेल तर माहिती सांगतो हि मनोवत्ती.

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– संतोश पिंगळे गाव करंजी रोड

- सुरवातीला तर कुटुंबाकडुन बऱ्याच चौकष्या झाल्या.
- अषा प्रकारे पुश्कळ सर्व्हे झाले पण आज पर्यंत काही मिळाले नाही अषा गोश्टी ऐकायला मिळाल्या.
- मानसिक अपंग व्यक्तीची माहिती घेणे अडचण जात होती.
- षासनाच्या योजनाचा लाभ मिळत असुन सुध्दा मिळाला नाही असे सांगत होते.
- अपंग व्यक्तींना एका खोलीत कोबुन ठेवल्याचे आढळले.
- श्रीमंत कुटुंबातील अपंगाची माहिती लपविण्याचा प्रयत्न केला जात होतो.
- काही कुटुंब स्वतःहुन माहिती देण्यासाठी येत होते.
- बऱ्याच लोकांनी चांगले सहकार्य केले व सर्व्हेसाठी मदत केली.

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– सुमन गव्हाणकर गाव पाटणबोरी

- कुटुंबाकडे अपंग सर्व्हे फॉर्म मधील प्रष्नावलीच्या प्रमाने माहिती विचारली असता हि माहिती देण्यास काय मिळते काय फायदा आहे असेच प्रष्न करावयाचे आता पर्यंत जेवढे सर्व्हे झाले कोणीच काहीही दिलेले नाही फक्त कागद लिहुन नेतात अषा प्रकारची मानसिकता बघायला मिळाली.
- एखादया कुटुंबाकडे अपंग व्यक्तीची माहिती लिहत असतांना ते याच आषेने बघायचे की, षासनाने आम्हाला फुकटमध्ये पगार / मानधन महिन्याला दयावे. आम्ही कुठे तरी कमी आहो आम्हाला काहीच जमत नाही तेव्हा आमच्याकडे लक्ष दयावे षासनाविशयी उदासिनता.
- अपंग व्यक्तीकडे कुटुंबाविशयक माहिती घेतांना आमचे घर पक्के आहे असे लिहु नका षासकिय कर्मचारी या पेन्षन जरी मिळत असेल तरी किंवा अपंग व्यक्तीला 600रू. महिना जरी मिळत असला तरी मिकीट पास असेल तरी काहीच मिळत नाही असे काही व्यक्ती सांगतात.
- एका कुटुंबाकडे मुलगा अपंग आहे त्याला मेंन्टली अडचण आहे कुठलाही व्यक्ती त्यांच्याकडे गेला तरी त्यांच्याकडे पाहता क्षणीच तो मेंन्टल असल्याचे दिसते तरी त्या कुटुंबाने आमच्याकडे कोणीच अपंग नाही असे सांगीतले डॉ. कडे इलाज होता आता तो नार्मल आले असे सांगतात.
- एका कुटुंबात मुलगा पायांनी अपंग आहे पण समाजापुढे हे सत्य उघड होऊ नये म्हणुनच प्रयत्न चालु असतात. कुठल्याही कार्यप्रसंगी किंवा घरी कोणीही गेल्यास त्यांना खुपसारे प्रॉब्लेम आहे अषी माहिती इतरांना मिळु नये याचीच काळजी घेतात. याचे कारण भविश्यात मुलाला लग्न कार्यात अडचणी येवु नये असे त्यांच्या बोलण्यात सिध्द होते.

- एका व्यक्तीला पायाचा प्रॉब्लेम आहे अषी त्याची आई सांगत असतांना माझे नाव लिहु नको असे आईला सांगीतले श्रीमंत कुटुंबात अषी मानसिकता असणारे व्यक्ती जास्त आढळले.
- गरीब वर्ग स्वतःहुन आमचे नाव लिहा आमची माहिती घ्या असे म्हणुन सर्व्हे करणाऱ्यांच्या घरी जात होते.
- बऱ्याच लोकांनी या कामाचे कौतुकही केले खुप चांगले काम षासनानी चालु केले असे विचार व्यक्ती केले यांच्यासाठी काहीतरी चांगल्या योजना आना असे म्हणतात.

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– सविता जिड्डेवार गाव पहापळ

असे सर्व्हे प्रत्येक वेळी होतात पण षासनाकडुन काहीच मिळत नाही व षासनाच्या काहीच मिळत नाही व षासनाच्या येवढया योजना आहेत पण आमच्या पर्यंत पोहचलेल्या नाही. मग आता पण असेच होणार सर्व्हे केल्यानंतर तुमचाच फायदा आहेत. अपंग व्यक्तीचा काय फायदा आहेत. असे त्याचे मत होते. तेव्हा एखादयाच्या घरी गेले तर पहिल्यांदाच माहिती देण्यास अडथळे आणत होते. माहिती पाहिजेत तसे देत नव्हते. एकमेकांना तसीच सुचना पण देत होते. पण मात्र मग काही दिवसांनी सर्व लोक माहिती देण्यास घाबरत नव्हते. पण पात्र ज्या काही षासनाच्या योजना आहेत त्या आमच्यापर्यंत पोहचणे. अपंगासाठी ज्या काही षासनाच्या योजना आमचे पर्यंत पोहचविणे व त्याचा लाभ घेणे मोबाईल नंबर देतांना घाबरत होते. पण बऱ्याचपैकी अनुभव आलेला आहेत. त्यांची लोकांची मानसिकता आम्हाला काय मिळते. अषी भुमिका होते. अपंगाला समाजात काहीच स्थान नाही पण घरात सुध्दा काही स्थान नाही अषे बरेच अनुभव आले.

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– मयुर कदम

अपंग सर्व्हेक्षण करीत असतांना अंगणवाडी सेविका व आषा वर्कर या सोबत मि

अपंग सर्व्हेक्षणाकरीता गेलो असता मला आलेला अनुभव कि ज्या वेळेस ति अंगणवाडी सेविका व आषा वर्कर त्यांना विचारू लागले कि आपल्या घरात कोणाला काही त्रास वगैरे होते का किंवा कोणाला कायमस्वरूपी या प्रकारचा त्रास आहेत का तर भरपुर लोकांनी पायऱ्या चढतांना उतरतांना हा त्रास सांगीतला.

- अपंग व्यक्तीची संपुर्ण माहिती देण्यास कुटूब सदस्य तयार होत नव्हते.
- ते प्रष्नाचे उत्तरामध्ये गोंधळत होते.
- प्रत्येक प्रष्नामागे ते विचार करीत होते.

सर्व्हेक्षण सुपरवायझर :– प्रषांत भोयर   गाव अर्ली

- सर्व्हेक्षणा बद्दल लोकांनी माहिती विचारली उदा. कषासाठी सर्व्हे.
- सर्व्हे बद्दल लोकांची उदासिनता.
- गंभीर आजारा बद्दल सर्व्हे मध्ये कॉलम नाही. उदा. किडण्यासाठी खराब असणे, हदयाचे व वॉल खराब असणे.
- अपंग लोकांना षासकिय योजनाचा लाभ मिळाला नसल्याचे आढळले.
- अनेक लोकांनकडे अपंगाचे प्रमाणपत्र नाही.